YKSILÖLLISEN SYÖVÄNHOIDON MALLIMAA 2020

Tuula Helander
Erityisasiantuntija
Kansliapäällikön esikunta (JOT) / Strategiaryhmä, STM
HUS (20%), HY (5%)
Asiamies, Suomen Syöpäinstituutin säätiö

29.10.2018, Läntinen syöpäkeskus (FICAN West)

Mallimaa 2020 –hanke

Kansallinen syöpäkeskus FICAN ja alueelliset syöpäkeskukset

Yksilöllisen syövänhoidon mallimaa 2020

Mallimaa 2020 on vuonna 2016 käynnistynyt vaikuttamishanke, jonka **tavoitteena on edistää Suomen asemaa yksilöllisen syövänhoidon edelläkävijänä sekä hedelmällisenä ja houkuttelevana tutkimusympäristönä.**

Mallimaa-koalition muodostavat **Suomen Syöpäinstituutin säätiö, Syöpäjärjestöt** sekä **hanketta tukevat lääkeyritykset AstraZeneca, BMS, MSD, Pfizer, Roche ja Takeda**.

Tavoitteemme on, että Suomi tunnetaan yksilöllisen syövänhoidon mallimaana vuoteen 2020 mennessä.

©TuulaHelander2018

Millainen on yksilöllisen syövänhoidon mallimaa?

Tavoitteenamme on, että vuoteen 2020 mennessä:

1. Suomalainen syövänhoito on **yhdenvertaista**
2. Vaikuttava hoito on **viiveettä** saatavilla Suomessa
3. Suomi tarjoaa yksilöllistä hoitoa tukevan **tutkimusympäristön**

©TuulaHelander2018

YKSILÖLLISEN SYÖVÄNHOIDON MALLIMAA 2020

KANSALLINEN SYÖPÄKESKUS, FICAN

= viisi alueellista syöpäkeskusta ja koordinoiva yksikkö
- soten valtakunnallinen test case
- terveysalan kasvustrategian kärkihanke
- **biopankit, genomi-, neuro-, lääkekehitys**keskus keskeisiä toimijoita FICANille
- **yhteisesti sovittu työnjako**
- valtakunnallinen **yhteistyö- ja innovaatioympäristö**
- alueelliset keskukset perustettu 2018; koordinoiva yksikkö perustetaan v. 2018 aikana
- toiminta käynnistynyt pilottiprojekteilla
- perustuu Vn **keskittämisasetukseen**
- STM:n asettamat **ohjausryhmä, ja projektiryhmä.**

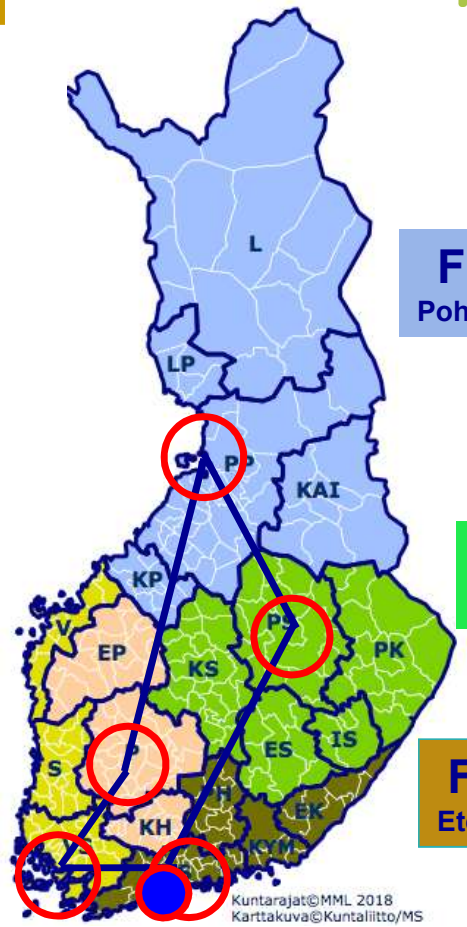

FICAN North
Pohjoinen syöpäkeskus

FICAN East
Itäinen syöpäkeskus

FICAN Mid
Sisä-Suomen syöpäkeskus

FICAN South
Eteläinen syöpäkeskus

FICAN West
Läntinen syöpäkeskus

FICAN
Koordinoiva yksikkö

©TuulaHelander2018

KANSALLISEN SYÖPÄKESKUKSEN TAVOITE

- vähentää syöpäkuolleisuutta
- parantaa hoitoa ja elämänlaatua edistämällä tutkimusta sekä näyttöön perustuvien ja kustannusvaikuttavien toimien toimeenpanoa syövän ehkäisemiseksi, todentamiseksi ja hoitamiseksi yhdenvertaisesti.

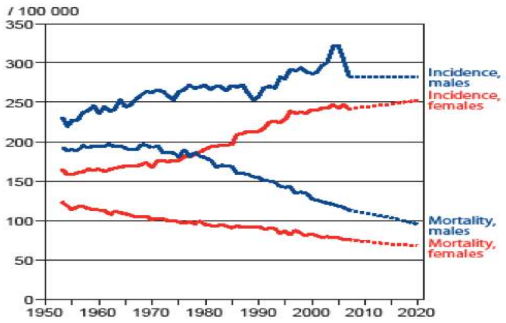

POTILAAN SELVIYTYMINEN, ELOSSAOLO

POTILAAN ELÄMÄNLAATU

©TuulaHelander2018

VALTIONEUVOSTON ASETUS ERIKOISSAIRAANHOIDON TYÖNJAOSTA JA ERÄIDEN TEHTÄVIEN KESKITTÄMISESTÄ

3 §

Valtakunnallisen kokonaisuuden suunnittelu ja yhteen sovittaminen

FICAN koordinoiva yksikkö

Valtakunnallisen kokonaisuuden suunnittelua ja yhteen sovittamista varten säädetään:

1) Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille syövän ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen valtakunnallista suunnittelua ja toiminnan yhteensovittamista koskevat tehtävät, joita hoidettaessa on huolehdittava toimintojen tutkimuksellisesta pohjasta;

4 §

Alueellisen kokonaisuuden suunnittelu ja yhteen sovittaminen

FICAN alueelliset keskukset

Sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään tai terveydenhuoltolain 43 §:ssä tarkoitetussa erikoissairaanhoidon järjestämissopimuksessa sovitaan, on viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin huolehdittava seuraavista erikoissairaanhoidon tehtävistä, niiden suunnittelusta ja yhteen sovittamisesta alueellisesti:

1) aivoverenkiertohäiriöiden diagnostiikka, hoito ja alkuvaiheen kuntoutus;
2) harvinaissairauksien ehkäisy, diagnostiikka, hoito ja kuntoutus;
3) valtakunnallisen seulontaohjelman mukaiset jatkotutkimukset ja seulontaprosessien laadunvarmistus mukaan lukien harvinaisten aineenvaihduntatautien seulonta vastasyntyneiltä;
4) lasten, nuorten ja perheiden vaativimpien palveluiden osaamiskeskukset terveydenhuollon osalta;
5) vaativa palliatiivinen ja saattohoito;
6) psykoterapeuttisten ja psykososiaalisten menetelmien arviointi ja niiden osaamisen ylläpito;
7) syövän ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen suunnittelua ja toiminnan yhteensovittamista koskevat tehtävät valtakunnallisessa yhteistyössä ja huolehtien toiminnan tutkimuksellisesta pohjasta;

KESKITTÄMISASETUS JA KANSALLINEN SYÖPÄKESKUS (asetuksen perusteluosa)

3 § Valtakunnallisen kokonaisuuden suunnittelu ja yhteen sovittaminen

Pykälässä osoitettaisiin eräitä valtakunnallisen kokonaisuuden suunnittelua ja yhteen sovittamista koskevia tehtäviä yliopistollisille sairaaloille tai sairaanhoitopiireille. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirille säädettäisiin syövän ehkäisyn, diagnostiikan, hoidon ja kuntoutuksen valtakunnallista suunnittelua ja toiminnan yhteensovittamista koskevat tehtävät, joita hoidettaessa on huolehdittava toimintojen tutkimuksellisesta pohjasta.

Säädöksellä tarkoitetaan perustettavaa Kansallista syöpäkeskusta, joka muodostuu viidestä alueellisesta syöpäkeskuksesta ja valtakunnallisesta koordinoivasta yksiköstä. Alueellisten syöpäkeskusten toiminnoista on tarkoitus sopia vuoden 2018 aikana kullakin viidellä erityisvastuualueella (tulevalla sote-yhteistyöalueella) sairaanhoitopiirien ja yliopistojen sopimuksella. Koordinoivan yksikön toiminnoista on tarkoitus sopia alueellisten syöpäkeskusten kesken vuoden 2018 loppuun mennessä. Koordinoiva yksikkö sijoitettaisiin hallinnollisesti itsenäiseksi osaksi Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiriä, missä se toimisi oman johdon alaisuudessa. Yksikkö olisi organisatorisesti erillään alueellisista syöpäkeskuksista.

©TuulaHelander2018

FICANIN YDINTEHTAVIÄ

- **Hoitokäytäntöjen yhtenäistäminen ja hoitojen alueellinen tasa-arvoisuus**

- Kansalliset hoitosuositukset ja hoitopolkujen strukturointi/määrittely (kansalliset monialaiset asiantuntijatiimit)

- Hoitokäytäntöjen ja –tulosten seuranta ja mittaaminen (mittarit)

- Potilaille suunnatun kansallisen informaation ylläpito: tietopankki, ohjeet, yhteystiedot jne (ml. yksikkökohtaisten seurantatulosten julkaiseminen).

- **Tutkimus-, kehitys ja innovaatiotoiminnan edellytysten vahvistaminen**

- Kliinisen tutkimuksen one-stop-shop (palvelut keskitetty, asiantuntijatietokanta, juridiset tukipalvelut etc)

- Syöpään keskittynyt kansallinen eettinen toimikunta

- Tutkimus- ja kaupallistamispalvelut tutkijalähtöisille tutkimuksille / hankkeille (tutkimus-, salassapito-, lisensointisopimukset).

©TuulaHelander2018

FICANIN YDINTEHTÄVIÄ

- **Tutkimuksen kansallinen yhteistyö ja tutkimuksen yhä tiiviimpi integrointi hoitoon**

- Kansalliset tutkimusohjelmat

- Rekisteritietojen keskittäminen ja kansallinen syöpätiedonhallinta

- Tutkimusrahoitus (koordinointi ja ohjaus; esim. laajojen tutkimusprojektien kansalliset ja kv. rahoitushaut)

- **Kalliiden laitteiden ja lääkehoitojen kansallinen koordinaatio**

- Uusien lääkehoitojen asiantuntijuus (Fimea, Palko); vaikuttavuuden analysointi

- Erityisen kalliiden laitehankintojen kansallinen koordinointi

- Uudet yritysyhteistyön muodot (valtak. kattavia public-private-partnership sopimuksia; uudenlaista riskinjakoa ja vaikuttavuusperusteista hinnoittelua; laajempia sopimuksia uudentyyppisten hinnoittelumallien hyödyntämiseen).

©TuulaHelander2018

FICAN YDINTEHTÄVISTÄ: TUTKIMUSEDELLYTYSTEN PARANTAMINEN JA TEHOSTAMINEN

Yhä useammalla potilaalla mahdollisuus osallistua kliiniseen tutkimukseen!

- kliinisten tutkimusten keskitetty/yhteinen rekisteröinti, viestintä
- yhdenmukaiset taloussopimukset, tutkimus-koordinaattorien ja -hoitajien yhtenevät työsopimukset
- potilaiden rekrytoinnit uusiin tutkimuksiin oikea-aikaisesti oikeassa yksikössä
- näytteen profilointi (laadukkaat biopankkinäytteet; genomiikka), laaturekisterit; terveysdatan yhdistäminen
- yksilöllistetty hoito

→ **Jokainen potilas tutkimuspotilaaksi!**

TEEMA KLIININEN LÄÄKETUTKIMUS KATSAUS

Olli Carpén ja Tuula Helander

Biopankit ja Kansallinen syöpäkeskus yhdenvertaisuuden asialla

Jokainen potilas tutkimuspotilaaksi

Täsmälääkkeiden kehittämiseen tähtäävä kliininen lääketutkimus edellyttää sopivien potilasryhmien tunnistamista kliinisen informaation ja sairauden biologisen profiilin perusteella. Suomalainen terveydenhoito tarjoaa poikkeukselliset mahdollisuudet terveystiedon hyödyntämiseen potilasryhmien tunnistamisessa, kliinisten näytetutkimuksien suunnittelussa ja potilaiden rekrytoinnissa. Yliopistosairaa-

©TuulaHelander2018

SEULONTAOHJELMAN TOTEUTTAMINEN

- **Kansallinen ohjausryhmä (Kansallinen Syöpäkeskus)**
  - uusien seulontamenetelmien ja – ohjelmien käyttöönotto ja muutokset, seulontojen järjestämiseen ja rekisteröintiin liittyvät lakimuutokset
  - laatumanuaalien toteuttaminen yhdessä asiantuntijoiden kanssa
- **Kansallinen koordinaatiokeskus (Syöpärekisteri)**
  - valtakunnallinen kutsu- ja neuvontapalvelu ja tietojen rekisteröinti
  - neuvonta, ohjaus ja toteutuksen valvonta, toiminnan evaluointi
- **Järjestämisvastuu (ERVAt/Maakunnat)**
  - seulonnan, diagnostisten toimintojen ja hoidon yhtenäistäminen
  - luotettavat toimijat, laboratoriokokojen kasvattaminen
    - yhtenäiset kutsu- ja tarkastusprosessit, toimivat IT-ratkaisut
  - pitkäjänteisyyden turvaaminen

Tytti Sarkeala, Joukkotarkastusrekisteri/2017

©TuulaHelander2018

Hankkeella on kuusi fokusoitua teemaa

Varhainen diagnostiikka ja nopea hoitoon pääsy
FICAN East (Kuopio)

Oikeus osallistua kliinisiin tutkimuksiin
FICAN Mid (Tre)

Yhteistyö yli organisaatio-rajojen
(Pub-Priv partnerships)
(FICAN South; Hki)

Data ja teknologia yksilöllisemmän hoidon puolesta
FICAN West (Tku)

Monialaisuus yksilöllisemmän hoidon mahdollistajana
(FICAN South; Hki)

Syövänhoito on investointi
FICAN North (Oulu)

Mallimaa tapahtumat 2018

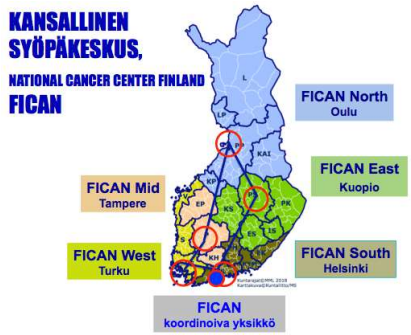

Eduskunta
7.2.

1. TAPAHTUMA

FICAN North, Oulu
14.5.

2. TAPAHTUMA

PORI
(SuomiAreena)
17.7.

3. TAPAHTUMA

FICAN East, Kuopio
24.9.

4. TAPAHTUMA

FICAN Mid, Tampere
15.10.

5. TAPAHTUMA

FICAN West, Turku
29.10.

6. TAPAHTUMA

FICAN South, FICAN; Helsinki
22.11.2018 → 2019

7. TAPAHTUMA

2018 **2019**

©TuulaHelander2018

YKSILÖLLISEN SYÖVÄNHOIDON MALLIMAA 2020

#mallimaa2020

www.mallimaa2020.fi

FCI Finnish Cancer Institute

Syöpäjärjestöt

Hanketta tukemassa

AstraZeneca

Bristol-Myers Squibb

MSD

Pfizer

Roche

Takeda

YKSILÖLLISEN SYÖVÄNHOIDON MALLIMAA 2020

YKSILÖLLISEN
SYÖVÄNHOIDON
MALLIMAA 2020
KIITOS !
#mallimaa2020
www.mallimaa.fi